

a. Opbrengsten

Kwaliteitsaspect 1

De opbrengsten liggen op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie verwacht mag worden.

1.1* De resultaten van de leerlingen aan het eind van de basisschool liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.

De school verantwoordt zich over de opbrengsten van haar onderwijs aan het eind van de basisschool en doet dat ten minste over de bereikte leerresultaten. Dit kan in ieder geval met de resultaten die behaald zijn op landelijk genormeerde, methodeonafhankelijke toetsen. Als uitgangspunt voor de waardering geldt, dat de inspectie, indien mogelijk, rekening houdt met verschillen in de samenstelling (leerlinggewichten) van de leerlingenpopulatie van de scholen.

1.1.1 De taalresultaten van de leerlingen aan het eind van de basisschool liggen ten minste op het niveau dat op grond van kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.

De school verantwoordt zich over de opbrengsten van haar taalonderwijs aan het eind van de basisschool. Dit kan in ieder geval met de resultaten die behaald zijn op landelijk genormeerde, methodeonafhankelijke toetsen. Als uitgangspunt voor de waardering geldt, dat de inspectie, indien mogelijk, rekening houdt met verschillen in de samenstelling (leerlinggewichten) van de leerlingenpopulatie van de scholen.

1.1.2 De rekenresultaten van de leerlingen aan het eind van de basisschool liggen ten minste op het niveau dat op grond van kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.

De school verantwoordt zich over de opbrengsten van haar rekenonderwijs aan het eind van de basisschool. Dit kan in ieder geval met de resultaten die behaald zijn op landelijk genormeerde, methodeonafhankelijke toetsen. Als uitgangspunt voor de waardering geldt, dat de inspectie, indien mogelijk, rekening houdt met verschillen in de samenstelling (leerlinggewichten) van de leerlingenpopulatie van de scholen.

1.2* De resultaten van de leerlingen voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde tijdens de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.

De school verantwoordt zich over de opbrengsten van haar onderwijs tijdens de schoolperiode en doet dat ten minste over de bereikte leerresultaten. Dit kan in ieder geval met de resultaten die behaald zijn op landelijk genormeerde, methodeonafhankelijke toetsen voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde. Als uitgangspunt voor de waardering geldt, dat de inspectie, indien mogelijk en relevant, rekening houdt met verschillen in de samenstelling (leerlinggewichten) van de leerlingenpopulatie van de scholen.

1.3 De leerlingen doorlopen in beginsel de school binnen de verwachte periode van 8 jaar.

De Wet op het primair onderwijs (WPO) gaat ervan uit dat 'leerlingen in beginsel binnen een tijdvak van 8 aaneensluitende schooljaren de school kunnen doorlopen' (art. 8, lid 7a). Het percentage zittenblijvers in de leerjaren 3 tot en met 8 blijft daarom beperkt. De school met een bovengemiddeld percentage zittenblijvers kan zich hierover onderbouwd vanuit specifiek beleid verantwoorden.

Aanvullend ('extra') hierop kijkt de inspectie naar het percentage leerlingen dat in de leerjaren 1 en 2 een verlengde kleuterperiode krijgt en naar het beleid dat de school voert ten aanzien van de overgang van leerjaar 1 naar leerjaar 2 en van leerjaar 2 naar leerjaar 3. Van scholen mag worden verwacht dat zij argumenten hebben wanneer zij leerlingen een verlengde kleuterperiode geven.

1.4 Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften ontwikkelen zich naar hun mogelijkheden.

Het beleid omtrent Weer Samen Naar School (WSNS) en de leerlinggebonden financiering (lgf) veronderstelt dat reguliere basisscholen voorzieningen treffen om leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften passend onderwijs te kunnen bieden. Het gaat bij de beoordeling van deze indicator om die leerlingen die aan het eind van de basisschool maximaal het eindniveau van groep 7 halen. Met deze indicator beoordeelt de inspectie of deze leerlingen naar verwachting presteren op de gebieden Nederlandse taal en rekenen en wiskunde.

De school stelt op basis van dossieranalyse en aanvullend onderzoek de mogelijkheden en beperkingen van deze leerlingen vast. Aansluitend stelt de school een ontwikkelingsperspectief voor deze leerlingen op. Hierin geeft zij voor een bepaalde periode de verwachte ontwikkeling aan. Dit ontwikkelingsperspectief is gebaseerd op de verwachte uitstroom en is sturend voor het aanbod aan de leerling. Ten minste éénmaal per jaar stelt de school voor deze leerlingen vast of de ontwikkeling gunstiger, conform of ongunstiger is dan het eerdere ontwikkelingsperspectief. Op basis hiervan handhaaft de school het perspectief of stelt zij dit op basis hiervan bij. Dit leidt tot een aantoonbare afweging en beredeneerde keuzes voor het inrichten van het geplande aanbod voor deze leerlingen en hun doorstroom binnen de school. Ouders, en zo mogelijk de leerlingen, worden hierover tijdig geïnformeerd en hierbij betrokken. De laatste stap in de beoordeling van deze indicator betreft de vraag of deze leerlingen het opgestelde ontwikkelingsperspectief ook inderdaad bereiken.

1.5 De sociale competenties van de leerlingen liggen op het niveau dat mag worden verwacht.

De school verantwoordt zich over de opbrengsten van haar onderwijs aan het eind van de basisschool en doet dat ook op het gebied van sociale competenties. Dit kan in ieder geval met de resultaten die gemeten zijn met landelijk genormeerde instrumenten waarvoor de inspectie normen op schoolniveau heeft bepaald.

Onder sociale competenties wordt verstaan: sociaal-emotionele ontwikkeling (zelfbeeld, zelfstandigheid, regulering van emoties, etc.), sociale vaardigheden (samenwerken, zelfredzaamheid, omgaan met conflicten, etc.) en houdingen/vaardigheden om in uiteenlopende situaties succesvol te functioneren (zelfsturing, omgaan met verschillen, democratisch handelen, sociale en maatschappelijke verantwoordelijkheid, moreel kunnen oordelen, etc.).

Een nadere toelichting op de wijze waarop de inspectie de indicatoren van kwaliteitsaspect 1 beoordeelt, is te vinden in de notitie 'Analyse en waarderingen van opbrengsten primair onderwijs' (www.onderwijsinspectie.nl).

b. Onderwijsleerproces

Kwaliteitsaspect 2

De aangeboden leerinhouden bereiden de leerlingen voor op vervolgonderwijs en samenleving.

2.1* Bij de aangeboden leerinhouden voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde betreft de school alle kerndoelen als te bereiken doelstellingen.

In de Wet op het primair onderwijs (WPO) is vastgelegd dat het leerstofaanbod aan de kerndoelen dient te voldoen (WPO, art. 9, lid 5 en 6). Bij deze indicator gaat de inspectie na of het aanbod voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde aan alle kerndoelen voldoet. De inspectie toetst daartoe, waar mogelijk aan de hand van externe analyses, of de leerinhouden uit de gebruikte methoden dekkend zijn voor alle kerndoelen. Als een methode niet voldoet aan alle kerndoelen, dan moet een school kunnen aantonen dat zij de hiaten in dat aanbod heeft opgevuld met aanvullende materialen. Als het aanbod voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde niet is ontleend aan kerndoelendekkende methoden, dan moeten de leerinhouden zo omschreven zijn dat de inspectie kan nagaan of deze aan alle kerndoelen voldoen. Dit betekent dat de school bijvoorbeeld een vergelijkend overzicht kan aanleveren van de eigen doelen en de kerndoelen en een uitwerking van de bij de eigen doelen behorende leerinhouden. Voorwaarde voor een voldoende waardering is dat de geplande leerinhouden ook feitelijk worden aangeboden.

2.2* De leerinhouden voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde worden aan voldoende leerlingen aangeboden tot en met het niveau van leerjaar 8.

De kerndoelen voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde bevatten geen niveauaanduiding. Voor een goede aansluiting op het vervolgonderwijs is het echter van belang dat de leerinhouden ook feitelijk aan voldoende leerlingen worden aangeboden tot en met het niveau van leerjaar 8. Deze indicator wordt positief beoordeeld als de leerinhouden van leerjaar 8 aan alle leerlingen worden aangeboden. Als er leerlingen zijn voor wie dat niet geldt, dan kan de school zich hierover verantwoorden.

2.3 De leerinhouden in de verschillende leerjaren sluiten op elkaar aan.

De leerinhouden in de opeenvolgende leerjaren moeten goed op elkaar aansluiten. Er moet sprake zijn van een doorgaande lijn door de hele basisschool. Dat betekent dat de groepen 1 en 2 werken met een beredeneerd en vastgelegd aanbod dat aansluit op de leerinhouden van groep 3. Voorts moet in de leerjaren 3 tot en met 8 structureel en op elkaar aansluitend gebruik worden gemaakt van de methoden die de school hanteert. Als de school niet over methoden beschikt dan dienen de leerinhouden in leerlijnen met tussendoelen beschreven te zijn en eveneens structureel gebruikt te worden. Scholen die samenwerken met een peuterspeelzaal of kinderdagverblijf met een VVE-aanbod sluiten met hun aanbod aantoonbaar bij het voorschoolse programma aan.

2.4* De school met een substantieel aantal leerlingen met een leerlinggewicht biedt bij Nederlandse taal leerinhouden aan die passen bij de onderwijsbehoeften van leerlingen met een taalachterstand.

De school met een leerlingenpopulatie waarvan een substantieel deel (20% of meer) met een taalachterstand binnenkomt, werkt met een beredeneerd en vastgelegd aanbod voor Nederlandse taal dat past bij de onderwijsbehoeften van deze leerlingen. Het betreft vaak scholen met relatief veel gewichtenleerlingen, maar er zijn ook scholen met weinig gewichtenleerlingen waar taalachterstanden meer dan gemiddeld voorkomen. Deze scholen bieden een taalrijke leeromgeving. Ze ruimen in hun taalprogramma een grote plaats in voor woordenschatontwikkeling en spreek- en luistervaardigheid. Tevens maken de leraren gebruik van lessen in andere vakken om de taalontwikkeling te stimuleren.

2.5 De school heeft een specifiek aanbod om sociale competenties te ontwikkelen.

Onder sociale competenties wordt verstaan: sociaal-emotionele ontwikkeling (zelfbeeld, zelfstandigheid, regulering van emoties, etc.), sociale vaardigheden (samenwerken, zelfredzaamheid, omgaan met conflicten, etc.) en houdingen/vaardigheden om in uiteenlopende situaties succesvol te functioneren (zelfsturing, omgaan met verschillen, democratisch handelen, sociale en maatschappelijke verantwoordelijkheid, moreel kunnen oordelen, etc.). De school kan aantonen dat ze op systematische wijze in de groepen 1 tot en met 8, rekening houdend met de leeftijd van de betreffende leerlingen, aan bovenstaande aspecten aandacht besteedt. Dit kan met methoden of programma's, ingebed in thema's of met losse lessen. In de lesdoelen moeten bovenstaande aspecten als zodanig herkenbaar zijn.

2.6 De school heeft een aanbod gericht op bevordering van actief burgerschap en sociale integratie, met inbegrip van het overdragen van kennis over en kennismaking met de diversiteit in de samenleving.

Het aanbod van de school geldt als invulling van de wettelijke opdracht (WPO, art. 8 lid 3) om bij te dragen aan het aanbrenge van de competenties van leerlingen die actief burgerschap en sociale integratie bevorderen; is er mede op gericht dat leerlingen kennis hebben van en kennismaken met verschillende achtergronden en culturen van leeftijdgenoten; en gaat er mede van uit dat leerlingen opgroeien in een pluriforme samenleving. Tevens geeft het aanbod invulling aan de in dit verband relevante kerndoelen.

Bij de beoordeling van deze indicator zijn vier aandachtspunten van belang:

- De school schenkt aandacht aan bevordering van sociale competenties.
- De school schenkt aandacht aan de samenleving en de diversiteit daarin, en bevordert deelname aan en betrokkenheid bij de samenleving.
- De school bevordert basiswaarden en de kennis, houdingen en vaardigheden voor participatie in de democratische rechtsstaat.
- De school brengt actief burgerschap en sociale integratie ook zelf in de praktijk.

Afhankelijk van de (aard van de) risico's kan gekozen worden voor indicator 2.5 of 2.6.

Kwaliteitsaspect 3

De leraren geven de leerlingen voldoende tijd om zich het leerstofaanbod eigen te maken.

3.1 De leraren maken efficiënt gebruik van de geplande onderwijstijd.

Het efficiënte gebruik van de onderwijstijd blijkt uit drie elementen:

- Er wordt op toegezien dat personeel, leerlingen en ouders de schoolregels op dit gebied naleven.
- Daarnaast heeft de school de onderwijstijd evenwichtig verdeeld over de verschillende leer- en vormingsgebieden, zodat zowel de wettelijk verplichte kerndoelen als de eigen keuzes van de school voldoende aandacht krijgen.
- De onderwijsactiviteiten geven blijk van goed klassenmanagement, waarbij de geplande onderwijstijd besteed wordt aan het doel van de activiteit, er weinig tijd verloren gaat aan organisatorische aspecten, er nauwelijks tijd verloren gaat door ordeverstoringen en leerlingen niet onnodig lang hoeven te wachten op instructie en/of het kunnen uitvoeren van opdrachten.

Kwaliteitsaspect 4

Het schoolklimaat wordt gekenmerkt door veiligheid en respectvolle omgangsvormen.

4.1 De ouders zijn betrokken bij de school door de activiteiten die de school daartoe onderneemt.

De school kan laten zien welke activiteiten zij onderneemt om ouders/verzorgers bij de school te betrekken en wat daarvan het resultaat is. Negatieve betrokkenheid (conflicten, partijvorming) komt nauwelijks voor en indien dit wel geschiedt, spant de school zich in om escalatie te voorkomen. Bij deze indicator komt aan de orde hoe de activiteiten met betrekking tot ouderbetrokkenheid passen bij de visie van de school en de kenmerken van de ouderpopulatie.

4.2 De leerlingen voelen zich aantoonbaar veilig op school.

Leerlingen ervaren een gevoel van sociale en fysieke veiligheid in de school en op het schoolterrein. Er komen weinig bedreigingen, geweldsincidenten en intimidaties voor en er gebeuren weinig ongelukken. Dit kan onder meer blijken uit de registratie van incidenten op dit gebied die de school hanteert en uit onderzoek naar de veiligheidsbeleving van de leerlingen.

4.3 Het personeel voelt zich aantoonbaar veilig op school.

Personeelsleden ervaren een gevoel van sociale en fysieke veiligheid in de school en op het schoolterrein. Er komen weinig bedreigingen, geweldsincidenten en intimidaties voor en er gebeuren weinig ongelukken. Dit kan onder meer blijken uit de registratie van incidenten op dit gebied die de school hanteert en uit onderzoek naar de veiligheidsbeleving van het personeel.

Onderstaande indicatoren 4.4, 4.5 en 4.6 vormen een verdieping van de voorgaande indicatoren 4.2. en 4.3.

4.4 De school heeft inzicht in de veiligheidsbeleving van leerlingen en personeel en in de incidenten die zich op het gebied van sociale veiligheid op de school voordoen.

Van inzicht in de beleving van de sociale veiligheid is sprake als de school minimaal eens per twee jaar de veiligheidsbeleving van leerlingen en personeelsleden systematisch in kaart brengt. Van inzicht in incidenten is sprake als de school alle schoolgebonden incidenten die de sociale veiligheid van leerlingen en personeel aantasten systematisch registreert. De school analyseert haar gegevens, met het oog op evaluatie en verbetering van het veiligheidsbeleid.

4.5 De school heeft een veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen van incidenten in en om de school.

De school heeft gedragsregels vastgelegd voor leerlingen én personeelsleden, waarin aandacht wordt besteed aan het respecteren van eenieder. De regels zijn vastgelegd in een pestprotocol en/of een gedragscode en betreffen de omgang tussen leerlingen onderling, tussen leerlingen en

personeelsleden en eventueel tussen personeelsleden en ouders. De gedragsregels betreffen zowel zichtbaar gedrag (in de klas, op het plein) als meer verborgen vormen van gedrag (sms, e-mailverkeer, chatten e.d.). Gedragsregels kunnen ook betrekking hebben op het tonen van expliciete symbolen met een discriminerend karakter (bijvoorbeeld bepaalde vormen van kleding). De school zorgt er ieder schooljaar actief voor dat de gedragsregels bij alle betrokkenen bekend zijn. Leerlingen, personeel en ouders zijn actief betrokken bij het opstellen of actueel houden van het veiligheidsbeleid, zoals bij het opstellen van gedragsregels.

4.6 De school heeft een veiligheidsbeleid gericht op de afhandeling van incidenten in en om de school.

De school heeft vastgelegd (bijvoorbeeld in een pestprotocol, gedragscode of draaiboek) hoe gereageerd wordt op incidenten en deze procedures zijn bij alle betrokkenen bekend. Duidelijk is hoe schending van afspraken bestraft wordt, welke sancties getroffen moeten worden (zoals schorsing of verwijdering) en wie daarbij een rol spelen. Het is met name van belang dat de rol van de schoolleiding en het overig personeel helder is aangegeven. De school voert bij voorkeur een lik-op-stuk-beleid, waarbij incidenten onmiddellijk bestraft worden. Personeelsleden, ook het ondersteunend personeel, worden indien nodig geschoold in het optreden na incidenten. Voor slachtoffers van incidenten beschikt de school over structurele voorzieningen voor nazorg op de korte en de langere termijn (bijvoorbeeld gesprekken met vertrouwenspersoon, leerlingen en personeelsleden, doorverwijzen naar psychologische hulp buiten de school). De school heeft afspraken met de politie over het melden van incidenten en over informatie-uitwisseling over leerlingen die met politie/justitie in aanraking komen. De school heeft eveneens afspraken met andere scholen (bijvoorbeeld in het samenwerkingsverband WSNS) over de aanpak van leerlingen die incidenten veroorzaken.

4.7 Het personeel van de school zorgt ervoor dat leerlingen op een respectvolle manier met elkaar en anderen omgaan.

De leraren (en het overige personeel) zorgen ervoor dat de leerlingen elkaar accepteren zoals ze zijn (achtergrond, uiterlijk, capaciteiten) en met elkaar omgaan volgens algemeen aanvaarde normen. Zij houden daarbij rekening met (culturele) verschillen en eigenaardigheden en laten blijken niet te tolereren dat leerlingen worden uitgelachen, geïntimideerd of gediscrimineerd. Voorts stimuleren leraren dat leerlingen samenwerken, naar elkaar luisteren, zorg hebben voor elkaar en solidariteit laten zien. Zij stimuleren leerlingen aandacht te besteden aan belangrijke gebeurtenissen in elkaars leven. Leraren begeleiden leerlingen bij het zelf oplossen van ruzies of misverstanden. Zij treden onmiddellijk en adequaat op bij pestgedrag (waaronder cyberpesten) en bij verbaal en non-verbaal geweld of bedreigingen. Leraren zorgen er eveneens voor dat de voorwaarden voor een respectvolle omgang tussen leerlingen onderling aanwezig zijn: zij zorgen voor een ontspannen sfeer, stimuleren het zelfvertrouwen van leerlingen en tonen ook zelf in gedrag en taalgebruik respect voor de leerlingen.

Kwaliteitsaspect 5

De leraren leggen duidelijk uit, organiseren de onderwijsactiviteiten efficiënt en houden de leerlingen taakbetrokken.

5.1* De leraren geven duidelijke uitleg van de leerstof.

De leraren leggen op aansprekende, doelmatige en interactieve wijze uit, opdat het voor alle leerlingen mogelijk is de leerstof en de opdrachten te begrijpen. Er zijn situaties denkbaar dat de uitleg niet of slechts gedeeltelijk door de leraar wordt gegeven, maar bijvoorbeeld door de computer. In beginsel gelden daarbij dezelfde eisen die aan de leraar worden gesteld.

5.2* De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.

Om een taakgerichte werksfeer te realiseren zorgen de leraren voor een goede structuur in de onderwijsactiviteiten, zorgen zij voor een rustig en ordelijk verloop van het onderwijsleerproces, zorgen zij voor doelmatig klassenmanagement en maken zij de leerlingen duidelijk welke leerhouding (luisterend, actief) in verschillende onderwijsleersituaties van hen wordt verwacht.

5.3* De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.

De betrokkenheid van de leerlingen kan onder meer blijken uit het feit dat leerlingen actief luisteren en opletten tijdens de uitleg; er is een goede individuele betrokkenheid. Ook is het een positieve indicatie als leerlingen zich geïnteresseerd tonen en geconcentreerd bezig zijn met hun werk. Op al deze punten tonen leerlingen zich 'actieve leeders'.

Kwaliteitsaspect 6

De leraren stemmen aanbod, instructie, verwerking en onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.

6.1 De leraren stemmen de aangeboden leerinhouden af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.

De school maakt structureel gebruik van de mogelijkheden die leermiddelen bieden om te differentiëren in het aanbod (bijvoorbeeld herhalingsstof, verrijkingsstof, voorschotbenadering, fundamentele doelen en streefdoelen, compacting). De afstemming is gericht op zowel zwakkere als meer begaafde leerlingen. Indien nodig gebruikt de school hiertoe toereikende, additionele leermaterialen. Over de afstemming van het aanbod zijn schoolafspraken gemaakt. Er zijn criteria vastgelegd waarmee is aangegeven wanneer leerlingen aangepaste leerinhouden krijgen aangeboden.

6.2 De leraren stemmen de instructie af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.

Waar nodig differentiëren leraren op planmatige wijze in de uitleg van de leerstof. Zij richten zich expliciet tot zwakkere leerlingen, geven hun vaker beurten en extra voorbeelden, bieden aparte voor-, verlengde, of neveninstructie aan. Goede leerlingen worden tijdens de instructie eveneens aangesproken, bijvoorbeeld door het stellen van moeilijker vragen. De leraren zetten leerlingen voor wie de instructie niet is bedoeld, eerder aan het werk.

6.3 De leraren stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.

Behalve bij de instructie is er ook bij de verwerking van de leerstof, waar nodig, sprake van planmatige differentiatie: de leerlingen krijgen aan hun niveau en tempo aangepaste verwerkingsopdrachten (bijvoorbeeld uitloopopdrachten, verdiepingsopdrachten). Ook is differentiatie naar belangstelling een mogelijkheid (keuzeopdrachten).

6.4 De leraren stemmen de onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.

Indien de resultaten van toetsen een (grote) uitval van leerlingen laten zien bij Nederlandse taal en/of rekenen en wiskunde, breidt de school de onderwijstijd voor die vakken aantoonbaar uit. Dit kan op zowel school-, (sub)groeps- als individueel niveau. Differentiatie in onderwijstijd kan plaatsvinden in reguliere lessen en/of op momenten van zelfstandig werken. Uitbreiding van onderwijstijd kan ook deel uitmaken van handelingsplanning. Voorts kan de onderwijstijd voor bepaalde leerlingen worden vergroot door het geven van huiswerk. Het is eveneens mogelijk dat leerlingen juist minder tijd besteden aan een bepaald leergebied ten gunste van een ander leergebied.

c. Zorg en begeleiding

Kwaliteitsaspect 7a

De leraren volgen systematisch de vorderingen van de leerlingen.

7.1* De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.

De prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen worden gewaardeerd met een leerlingvolgsysteem, dat past bij de kenmerken van de leerlingenpopulatie. Het gaat om een systeem van landelijk genormeerde, valide en betrouwbare toetsen, ten minste op het gebied van Nederlandse taal en rekenen en wiskunde, aangevuld met gestructureerde observaties in groep 1 en 2. De toetsen worden zowel in de kleuterbouw als in de leerjaren erna bij alle leerlingen

afgenomen. Over het gebruik van deze instrumenten en de interpretatie van de verkregen gegevens zijn op schoolniveau afspraken gemaakt.

7.2 De leraren volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen.

De leraren bepalen in alle groepen regelmatig de prestaties en ontwikkeling van de leerlingen met de hun daartoe ter beschikking staande middelen (zoals observatie-instrumenten, portfolio's, proefwerken, dictees, methodegebonden en methodeonafhankelijke toetsen) ten minste op de gebieden Nederlandse taal, rekenen en wiskunde en sociale competenties. Zij administreren de resultaten op groepsniveau op overzichtelijke wijze. Uit de groepsregistratie blijkt dat leraren analyses maken van resultaten (zoals foutenanalyses op groepsniveau). Deze gebruiken zij aantoonbaar voor reflectie op de leerinhouden, de onderwijstijd en het didactisch en pedagogisch handelen. Dat wil zeggen: uit de analyses trekken zij conclusies ten behoeve van de afstemming van het onderwijs aan individuele of groepen leerlingen.

Kwaliteitsaspect 7b, specifiek voor het SBO

De school zorgt ervoor dat de leerlingen zich naar hun mogelijkheden kunnen ontwikkelen.

SBO 7.3 De school stelt bij plaatsing voor iedere leerling een ontwikkelingsperspectief vast.

De school stelt op basis van dossieranalyse, en eventueel eigen aanvullend onderzoek, de mogelijkheden en beperkingen van iedere leerling vast. Aansluitend stelt de school zo spoedig mogelijk na plaatsing een ontwikkelingsperspectief voor iedere leerling vast. Hierin geeft zij voor een bepaalde periode de verwachte ontwikkeling aan. Dit ontwikkelingsperspectief is gebaseerd op de verwachte uitstroom, is sturend voor het aanbod aan de leerling. Voor jonge kinderen die nog in het aanvankelijk leerproces zitten, is het vrijwel onmogelijk een ontwikkelingsperspectief op basis van een uitstroomperspectief vast te stellen. Voor deze leerlingen is er een vastgestelde verwachting voor de instroom in de volgende groepen.

SBO 7.4 De school volgt of de leerlingen zich ontwikkelen conform het ontwikkelingsperspectief en maakt naar aanleiding hiervan beredeneerde keuzes.

Ten minste eenmaal per jaar stelt de school voor iedere leerling vast of de ontwikkeling gunstiger, conform of ongunstiger is dan het eerdere ontwikkelingsperspectief. Op basis hiervan handhaaft de school het perspectief of stelt zij dit op basis hiervan bij. Dit leidt tot een aantoonbare afweging en beredeneerde keuzes voor het inrichten van het geplande aanbod voor elke leerling en zijn doorstroom binnen de school. Ouders, en zo mogelijk de leerling, worden hierover tijdig geïnformeerd en hierbij betrokken. Door- en uitstroomkeuzes komen na overleg met de ouders tot stand.

Kwaliteitsaspect 8

Leerlingen die dat nodig blijken te hebben krijgen extra zorg.

8.1 De school signaleert vroegtijdig welke leerlingen zorg nodig hebben.

Op basis van het gebruikte leerlingvolgsysteem heeft de school eenduidige criteria vastgelegd waarmee is aangegeven wanneer leerachterstanden te groot zijn en/of de ontwikkeling stagneert. Deze criteria voor uitval zijn voorhanden voor alle op de school gebruikte toetsen van het leerlingvolgsysteem, het gehanteerde (kleuter)observatiesysteem en het eventueel gebruikte instrument voor het volgen van de vorderingen op het gebied van sociale competenties. Onder deze indicator valt ook het vroegtijdig signaleren van leesproblemen/dyslexie en meerbegaafdheid.

8.2 Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.

In geval van gesignaleerde achterstanden en/of stagnerende ontwikkeling worden de verzamelde gegevens over het actuele leer- en ontwikkelingsproces van de leerling geanalyseerd. Deze analyse wordt zo nodig gevolgd door diagnostisch onderzoek. Hieruit wordt duidelijk wat de aard en de eventuele oorza(a)k(en) zijn van de gesignaleerde achterstanden en/of de stagnerende

ontwikkeling. Op grond hiervan kan de extra zorg aan de leerling een concrete en passende invulling krijgen.

8.3* De school voert de zorg planmatig uit.

Voor alle leerlingen die dat nodig blijken te hebben op grond van de criteria die de school stelt, is tijdig extra zorg gepland. 'Tijdig' wil hier zeggen dat er weinig tijd zit tussen de signalering en het begin van de extra zorg. De school kan tevens aantonen dat consequent wordt gewerkt aan de uitvoering van de zorg. Voorts wordt verwacht dat de leraren en/of betrokken functionarissen op basis van de analyse en vastgestelde hulpvraag planmatig te werk gaan. Dat wil zeggen: er zijn concrete doelen geformuleerd, er zijn concreet beschreven activiteiten gepland en het moment en de wijze van evaluatie van de extra zorg zijn vastgelegd. Voorgaande is dusdanig in handelingsplanning beschreven dat het sturend is voor het handelen van de leraren en/of betrokken functionarissen.

8.4 De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg.

De school gaat aantoonbaar na of de doelen van de extra zorg gerealiseerd zijn en of de hulp adequaat was. Deze evaluatie leidt tot beredeneerde keuzes voor het vervolgtraject.

8.5 De school zoekt de structurele samenwerking met ketenpartners waar noodzakelijke interventies op leerlingniveau haar eigen kerntaak overschrijden.

Op basis van regionale en gemeentelijke afspraken en de 'sociale kaart' spant de school zich actief en aantoonbaar in voor een structurele samenwerking met ketenpartners. Doel van de samenwerking is een oplossingsgerichte aanpak voor leerlingen met leer- en/of gedragsproblemen, waarvoor de oorzaken en oplossingen mede buiten de school liggen.

Er zijn leerlingen bij wie de problematiek op een andere manier de kerntaak van de school overschrijdt. Dit is het geval als leerlingen specifieke onderwijsbehoeften hebben waar de school niet aan tegemoet kan komen. Ook dan spant de school zich actief en aantoonbaar in voor samenwerking met Regionale Expertise Centra (REC's), scholen voor speciaal basisonderwijs (SBO) en andere instellingen.

d. Kwaliteitszorg

Kwaliteitsaspect 9

De school heeft een systeem voor kwaliteitszorg.

9.1 De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingpopulatie.

De school geeft er blijk van kennis te hebben van de kenmerken van haar schoolbevolking. Zij kent de onderwijsbehoeften van de leerlingpopulatie en verbindt daaraan aantoonbaar consequenties voor de inrichting van het onderwijs.

9.2 De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.

De school meet de resultaten aan het eind van de basisschool door middel van een landelijk genormeerde eindtoets. Indien de school geen landelijk genormeerde eindtoets gebruikt, bepaalt zij minimaal de eindresultaten voor Nederlandse taal en rekenen en wiskunde op basis van een landelijk genormerd leerlingvolgsysteem. De school vergelijkt de eindresultaten met die van scholen met een vergelijkbare schoolbevolking en met haar eigen doelstellingen hieromtrent. De school evalueert daarnaast de resultaten van haar onderwijs tijdens de schoolperiode voor in ieder geval Nederlandse taal en rekenen en wiskunde.

De school trekt - zo mogelijk mede op basis van trendanalyses - uit voornoemde evaluaties conclusies voor de schoolontwikkeling en legt deze vast. Het systematische karakter van de evaluatie blijkt uit de regelmaat en de duidelijk omschreven procedures en criteria.

9.3 De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.

De school evalueert regelmatig of het onderwijsleerproces voldoet aan dat wat zij hierover in het schoolplan en/of andere schooldocumenten heeft vastgelegd. Een evaluatie omvat het betrouwbaar meten, analyseren en waarderen van het onderwijsleerproces met als doel te komen tot kwaliteitsverbetering van de school. Ook andere belanghebbenden dan directie en team worden bij de evaluatie betrokken (te denken valt aan ouders/verzorgers en leerlingen). De school trekt uit de

evaluatie aantoonbaar conclusies voor de schoolontwikkeling. Vereist is dat binnen vier jaar het onderwijsleerproces (nagenoeg) volledig is geëvalueerd.

9.4 De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.

De school werkt op grond van evaluaties beargumenteerd aan verbeteractiviteiten. De school heeft hierin prioriteiten gesteld. De doelen ervan zijn meetbaar en concreet uitgewerkt. Met 'meetbaar' wordt hier bedoeld dat de verbeterdoelen zijn geformuleerd in termen van waarneembare effecten. Met 'concreet' wordt bedoeld dat de beoogde verbeteringen planmatig zijn uitgewerkt. In deze uitwerking staat aangegeven waarom, waartoe en op welke wijze de school aan de verbeteractiviteiten wil gaan werken, wie waarvoor verantwoordelijk is, wie de uitvoering op zich nemen en op welke wijze de resultaten worden geëvalueerd en geborgd. De school kan tevens aantonen dat een aantal verbeteractiviteiten planmatig is uitgevoerd of dat men daarmee nog bezig is.

9.5 De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.

De school heeft de afspraken en procedures gericht op het behoud van kwaliteit op een concrete en controleerbare manier vastgelegd en gaat systematisch na of betrokkenen nog overeenkomstig de afspraken en procedures handelen. Dit actief vasthouden van de bereikte kwaliteit heeft in ieder geval betrekking op afgesloten verbeteractiviteiten. De school kan 'het borgen' zichtbaar maken door de betreffende procedures en afspraken (bij afgesproken verbeteractiviteiten) schriftelijk vast te leggen én door een leidinggevende regelmatig de (nieuwe) gang van zaken te laten toetsen aan de gemaakte afspraken. De schoolleiding bespreekt de uitkomsten van de controleactiviteiten met de leraren.

9.6 De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.

De school informeert de verschillende belanghebbenden (ouders/verzorgers, leerlingen, medezeggenschapsraad, bevoegd gezag en subsidiegever) over de kwaliteit van haar onderwijs (opbrengsten, resultaten van zelfevaluaties en/of externe evaluaties, waaronder inspectierapporten), alsmede over de effecten van de verbeteractiviteiten. Voor een voldoende op deze indicator is in ieder geval de verantwoording naar de ouders/verzorgers op orde. De informatie moet actueel en inzichtelijk zijn, alsmede afgestemd op de doelgroep. De informatie dient, naast de jaarlijkse opbrengsten van het onderwijs, één of meer aspecten van het onderwijsleerproces te bevatten. Hierbij wordt van de school méér verwacht dan het voldoen aan de minimale eisen die hieromtrent aan de schoolgids worden gesteld. Een schriftelijke component (bijvoorbeeld een jaarverslag of zelfevaluatie, een nieuwsbrief, een uitgebreide bijlage in de schoolgids, de website, etc.) kan mogelijk worden gecombineerd met een toelichting op een ouderavond.

9.7 De school draagt zorg voor de kwaliteit van het onderwijs gericht op bevordering van actief burgerschap en sociale integratie, met inbegrip van het overdragen van kennis over en kennismaking met de diversiteit in de samenleving.

De school voldoet voor wat betreft de zorg voor de kwaliteit van dit onderwijs aan de verplichting een visie te ontwikkelen op de wijze waarop ze burgerschap en integratie wil bevorderen en daar op planmatige wijze uitwerking aan geeft in het onderwijs. Eveneens wordt van de school gevraagd transparant te zijn en daarvan verantwoording af te leggen. Ook is van belang dat de school inzicht heeft in de resultaten van het onderwijs, en het aanbod afstemt op specifieke omstandigheden in en rond de school die van belang zijn voor integratie en burgerschap of deze onder druk kunnen zetten.

Bij de beoordeling van deze indicator zijn vier aandachtspunten van belang:

- De school heeft een visie op burgerschap en integratie, en geeft daar planmatig invulling aan.
- De school verantwoordt in schoolplan en schoolgids deze visie en de wijze waarop ze daar invulling aan geeft.
- De school evalueert of de voor burgerschap en integratie beoogde doelen worden gerealiseerd.
- De school stemt het aanbod mede af op risico's en ongewenste opvattingen, houdingen en gedragingen van leerlingen rond burgerschap en integratie.

e. Wet- en regelgeving

N1 Door of namens het bestuur is de vastgestelde schoolgids naar de inspectie gestuurd en deze schoolgids bevat de verplichte onderdelen (WPO, art. 16 en 13).

N2 Door of namens het bestuur is het vastgestelde schoolplan naar de inspectie gestuurd en dit schoolplan bevat de verplichte onderdelen (WPO, art. 16 en 12).

N3 Door of namens het bestuur is het vastgestelde zorgplan van het samenwerkingsverband naar de inspectie gestuurd en dit zorgplan bevat de verplichte onderdelen (WPO, art. 19).

N4 De geplande onderwijstijd voldoet aan de wettelijke vereisten (WPO, art. 8).

- De school biedt in de bovenbouw minimaal 1000 uur per groep of minimaal 4000 uur voor de bovenbouw als geheel aan; bij een eventueel tekort kan de school aantonen dat de uren in het verleden dan wel de voorgenomen uren in de toekomst compenseren.
- De school heeft voor de groepen 3 tot en met 8 maximaal zevenmaal een vierdaagse schoolweek ingeroosterd.